

Володимир ЗАЯЦЬ

*Здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
volodymyr.zaiats.96@gmail.com*

АКСІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ РЕЛІГІЙНИХ ТА КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ НА ЖИТТЯ БІЖЕНЦІВ У ПЕРІОД УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ

Українсько-російська війна, що почалася в 2014 році, призвела до переміщення мільйонів людей і спричинила гуманітарну кризу в регіоні. Багато з цих біженців шукали притулку в сусідніх країнах або в Європі, де вони стикаються з різними проблемами та можливостями. Одним із аспектів, що впливає на їхню інтеграцію та добробут, є їхні релігійні та культурні цінності, які можуть відрізнятися від цінностей приймаючих суспільств. У цій статті ми використаємо філософську основу аксіології, щоб дослідити, як ці цінності впливають на життя біженців і як їх можуть поважати та пристосувати їхня приймаюча сторона.

Біженці часто відчують кризу ідентичності, оскільки вони втратили свою домівку та звичність життя. Біженці також стикаються зі складнощами у формуванні нової соціальної ідентичності в новому середовищі. Проблема кризи ідентичності є важливим аспектом для розуміння проблем, з якими стикаються біженці. Вона наголошує на необхідності підтримки біженців у процесі формування нової ідентичності та відновлення пошкодженої самооцінки [1].

Згідно з одним визначенням, аксіологія «підсумовує цінність чогось або його доброту» та «заглиблюється в сутність цінності та метафізичні аспекти» [3]. Аксіологію можна розділити на дві основні галузі: етику, яка має справу з моральними цінностями, та естетику, яка має справу з художніми цінностями. Аксіологію також можна застосувати до інших сфер, таких як релігія, культура, освіта, політика тощо.

Однією з ключових відмінностей в аксіології є внутрішня та зовнішня цінності. Щось має внутрішню цінність, якщо воно добре саме по собі або добре заради себе, тоді як щось має зовнішню цінність, якщо воно добре як засіб для чогось іншого. Наприклад, щастя можна вважати внутрішньою цінністю, тоді як гроші можна вважати зовнішньою значення. Іншою важливою концепцією в аксіології є ціннісний плюралізм, який стверджує, що існують різні типи внутрішньої цінності, які не можна звести до єдиної міри чи стандарту [2]. Наприклад, доброчесність, знання, дружба, краса

тощо можна розглядати як внутрішні цінності. які непорівнянні, а часом і суперечливі.

Використовуючи ці поняття, можна проаналізувати, як релігійні та культурні цінності впливають на життя біженців під час українсько-російської війни. Ми можемо визначити деякі з основних релігійних і культурних цінностей, які мають відношення до цього контексту. Вони можуть включати:

– Національна ідентичність: почуття приналежності до нації чи держави, які мають спільну історію, культуру, мову, територію тощо.

– Релігія: віра в трансцендентну реальність або вищу силу, яка дає сенс, керівництво та надію на життя людини. Ця цінність може бути посилена війною, яка може збільшити довіру до Бога чи божественного втручання, або послаблена війною, яка може викликати сумніви щодо існування Бога чи його доброзичливості.

– Людська гідність: визнання невід'ємної цінності та прав кожної людини, незалежно від її раси, статі, релігії, національності тощо. Ця цінність може бути порушена війною, яка піддала багатьох людей насильству, гнобленню, дискримінації та експлуатації.

– Сімейні зв'язки: зв'язок і відданість між родичами та родичами, які забезпечують підтримку, турботу та прихильність. Цю цінність може порушити війна, яка розлучила багато сімей або спричинила смерть чи поранення близьких.

– Культурна спадщина: цінування та збереження своїх традицій, звичаїв, мистецтва, мов тощо, які виражають особистість та історію. Цій цінності може загрожувати війна, яка знищила багато культурних пам'яток і пам'яток, або переміщення, яке може вимагати адаптації до нової культури або асиміляції до домінуючої.

Це лише деякі приклади можливих релігійних та культурних цінностей, актуальних для біженців під час українсько-російської війни. Звичайно, можуть існувати інші цінності, важливі для різних індивідів або груп, і ці цінності можуть відрізнятися за своєю інтенсивністю, пріоритетністю та тлумаченням.

Порівняно з людьми, які живуть в мирних умовах, біженці внаслідок анексії території України та бойових дій мають більше показників кризи ідентичності. Біженці стали стикаються з проблемою визначення своєї особистої та соціальної ідентичності. Вони втратили свої домівки, роботу та соціальний статус. У новому місці проживання вони стикаються зі складними викликами, такими як знайомство з новою культурою та мовою, відсутність підтримки від близьких та друзів, відчуття

відокремленості від рідних місць та домівок. Біженці мають нагальну потребу вирішувати проблеми, пов'язані зі збереженням своєї ідентичності в умовах кризи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Криза особистісної та соціальної ідентичності біженців: емпірична розвідка. URL: https://www.researchgate.net/publication/365615536_Kriza_osobistisnoi_ta_socialnoi_identichnosti_bizenciv_empiricna_rozvidka
2. Axiology. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/axiology>
3. What is Axiology? Meaning, Types & everything more! URL: <https://www.atrionuniversity.edu.in/what-is-axiology/>

Ірина ПОТІШНА

*Здобувачка другого освітнього рівня вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна
irynapotishna@gmail.com*

Ірина ФОМЕНКО

Здобувачка другого освітнього рівня вищої освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна

РЕЛІГІЙНІ ЦІННОСТІ В ЖИТТІ НАСЕЛЕННЯ (НА ПРИКЛАДІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

*«Релігія трансформуватиметься,
бо їй доведеться відповідати на кризові виклики»
Х. Казанова*

Релігія – світогляд, який створює певну картину світу і в той же час формує систему цінностей, а релігійне тлумачення світу є засобом орієнтації в ньому людини та формування її поведінки, набуття нею життєвого смислу. Завдяки віровченню гармонізується свідомість віруючої людини, що надає підтримку їй в повсякденному житті. Адже знання людиною відповіді на питання, навіщо вона живе, у чому сенс, що робить її сильнішою – допомагає подолати життєві труднощі, страждання та гідно прийняти смерть [8].

Історія свідчить, що численні релігійні вірування і культу – продукт суспільного розвитку, який відображає у своїх специфічних вченнях і